

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกรในจังหวัดลำปาง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตาราง ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะพื้นฐานในด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง
2. ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง ของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง
3. ข้อมูลด้านทัศนคติต่อเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง
4. การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร
5. ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติของเกษตรกรต่อการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง
6. ปัญหาข้อเสนอแนะในการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร

4.1 ลักษณะพื้นฐานในด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ลักษณะพื้นฐาน ในด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ปลูกถั่วลิสง อาชีพหลัก อาชีพรอง แหล่งเงินทุน จำนวนแรงงานในครัวเรือน การจ้างแรงงาน พื้นที่เพาะปลูกถั่วลิสง แหล่งน้ำ ภาระหนี้สิน ผลผลิตในปี 2553/2554 และปี 2554/2555 รายได้จากการปลูกถั่วลิสง รายได้จากอาชีพอื่น ๆ แหล่งความรู้ การติดต่อเจ้าหน้าที่เกษตร การฝึกอบรมหรือประสบการณ์ในวิชาชีพด้านการผลิตถั่วลิสงและการเป็นสมาชิกกลุ่ม แสดงผลดังตารางดังต่อไปนี้

4.1.1) เพศ

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรเกินครึ่งหนึ่ง ร้อยละ 59.7 เป็นเพศชาย และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 40.3 ดังปรากฏในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 เพศของเกษตรกร

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	92	59.7
หญิง	62	40.3
รวม	154	100

4.1.2) อายุของเกษตรกร

จากการศึกษา พบว่า เกษตรกรร้อยละ 59.76 มีช่วงอายุระหว่าง 50 - 69 ปี รองลงมาร้อยละ 37 มีอายุต่ำกว่า 50 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 53.14 ปี ต่ำสุด 36 ปี สูงสุด 77 ปี ดังปรากฏในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 อายุของเกษตรกร

อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 50	57	37
50 – 69	92	59.76
มากกว่า 69	5	3.24
รวม	154	100

อายุต่ำสุด = 36 ปี อายุเฉลี่ย = 53.14 ปี มัชฐาน = 54 ปี

อายุสูงสุด = 77 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 8.531

4.1.3) ระดับการศึกษาของเกษตรกร

จากการศึกษาระดับการศึกษาของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเกินครึ่ง คือร้อยละ 65.6 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า รองลงมาร้อยละ 18.2 จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า และเกษตรกรทั้งหมดไม่มีใครที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษา ดังปรากฏในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ระดับการศึกษาของเกษตรกร

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษาปีที่ 4 หรือเทียบเท่า	101	65.6
ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	28	18.2
มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือ ปีที่ 6	18	11.3
ปวช.	3	1.9
ปวส. / อนุปริญญา	4	2.5
รวม	154	100

4.1.4) ประสบการณ์ปลูกถั่วลิสงของเกษตรกร

จากการศึกษาประสบการณ์ปลูกถั่วลิสงของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรทั้งหมดมีประสบการณ์ในการปลูกถั่วลิสง ซึ่งเกษตรกรมีประสบการณ์มากที่สุดอยู่ในช่วงระหว่าง 1 – 10 ปี ร้อยละ 68.83 รองลงมา ร้อยละ 29.22 และ 20.78 มีประสบการณ์อยู่ในช่วง 11 - 20 ปี และ มาก 21 ปี ร้อยละ 1.95 โดยที่เกษตรกรมีประสบการณ์ปลูกถั่วลิสง ต่ำสุด คือ 2 ปี สูงสุด คือ 35 ปี และมีประสบการณ์ปลูกถั่วลิสง เฉลี่ย = 8.67 ปี ดังปรากฏในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ประสบการณ์ปลูกถั่วลิสงของเกษตรกร

ประสบการณ์ปลูกถั่วลิสง (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 – 10	106	68.83
11 – 20	45	29.22
มากกว่า 20	3	1.95
รวม	154	100
ประสบการณ์ต่ำสุด = 2 ปี	ประสบการณ์เฉลี่ย = 8.67 ปี	มัธยฐาน = 8
ประสบการณ์สูงสุด = 35 ปี	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 5.35	

4.1.5) อาชีพของเกษตรกร

จากการศึกษาอาชีพหลักของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเกินครึ่ง ร้อยละ 59.1 มีอาชีพหลัก คือ รับจ้าง ลำดับต่อมา คือ อาชีพทำนา และอาชีพทำสวน ร้อยละ 9.1 เท่ากัน

และจากการศึกษาอาชีพรองของเกษตรกร ซึ่งสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด ร้อยละ 99.4 มีอาชีพรองคือ ทำไร่ รองลงมาคือ ทำนา และทำสวน ร้อยละ 88.7 และ 79.2 ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 อาชีพของเกษตรกร

อาชีพหลัก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รับจ้าง	90	58.4
ทำนา	26	16.9
ทำสวน	14	9.1
ลูกจ้างข้าราชการ	12	7.8
รับราชการ	6	3.9
ทำไร่	3	1.9
ธุรกิจส่วนตัว	2	1.3
เลี้ยงสัตว์	1	0.6
รวม	152	100

อาชีพรอง (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำไร่	153	99.4
ทำนา	136	88.3
ทำสวน	121	78.6
รับจ้าง	7	4.5
เลี้ยงสัตว์	3	1.9
ค้าขาย	1	0.6
รวม	421	269.25

4.1.6) แหล่งเงินทุนของเกษตรกร

จากการศึกษาแหล่งเงินทุนของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมด ร้อยละ 98.2 ใช้เงินออมเป็นแหล่งเงินทุน ส่วนแหล่งเงินทุนที่เหลือ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตร สหกรณ์การเกษตร และกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 0.6 ดังปรากฏในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 แหล่งเงินทุนของเกษตรกร

แหล่งเงินทุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เงินออม	151	98.2
ธนาคารเพื่อการเกษตร	1	0.6
สหกรณ์การเกษตร	1	0.6
กองทุนหมู่บ้าน	1	0.6
รวม	154	100

4.1.7) แรงงานของเกษตรกร

จากศึกษาด้านแรงงานของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 39.0 มีแรงงานในครัวเรือน 3 คน รองลงมา คือ ร้อยละ 38.3 มีแรงงานในครัวเรือน 2 คน นอกจากนี้ยังพบว่าจำนวนแรงงานในครัวเรือน ต่ำสุด คือ 1 คน จำนวนแรงงานในครัวเรือน สูงสุด คือ 5 คน และจำนวนแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย คือ 2.812 คน ดังปรากฏในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ด้านแรงงานของเกษตรกร

จำนวนแรงงานในครัวเรือน (คน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	3	1.9
2	59	38.3
3	60	39.0
4	28	18.2
5	4	2.6
รวม	154	100

จำนวนแรงงานในครัวเรือน ต่ำสุด = 1 คน

จำนวนแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย = 2.812 คน

จำนวนแรงงานในครัวเรือน สูงสุด = 5 คน

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.846 มัชฐาน = 3

4.1.8) การจ้างแรงงานของเกษตรกร

จากการศึกษาด้านการจ้างแรงงานในการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร พบว่า เกษตรกร ไม่จ้างแรงงาน ร้อยละ 70.8 และจ้างงาน ร้อยละ 29.2 โดยวัตถุประสงค์ในการจ้าง พบว่า เกษตรกรจ้างเพื่อเก็บเกี่ยวร้อยละ 22.7 จ้างเพื่อปลูก ร้อยละ 3.2 ด้านลักษณะการจ้าง พบว่า จ้างรายวัน ร้อยละ 24.7 และจ้างเหมา ร้อยละ 4.5 โดยมีอัตราค่าจ้างรายวัน พบว่า ร้อยละ 21.4 จ้าง 200 บาทต่อวัน จ้าง 150 บาทต่อวัน ร้อยละ 2.6 ด้านการจ้างเหมาพบว่า ร้อยละ 1.9 จ้างเหมา 650 บาทต่อไร่ และร้อยละ 0.6 จ้างเหมา 600 บาทต่อไร่ ดังปรากฏในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 การจ้างแรงงานของเกษตรกร

การจ้างแรงงานเพื่อช่วยในการผลิตถั่วลิสง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่จ้าง	109	70.8
จ้าง	45	29.2
รวม	154	100
วัตถุประสงค์ในการจ้าง		
เก็บเกี่ยว	35	22.7
ปลูก	5	3.2
ดูแลรักษา	3	1.9
เตรียมแปลง	2	1.3
รวม	45	29.2
ลักษณะการจ้าง		
จ้างรายวัน	38	24.7
จ้างเหมา	7	4.5
รวม	45	29.2

4.1.9) ที่ดินเพื่อการปลูกถั่วลิสงของเกษตรกร

จากการศึกษาด้านที่ดินเพื่อการปลูกถั่วลิสงของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเกินครึ่ง ร้อยละ 51.9 มีที่ดินที่ทำการปลูกถั่วลิสง 2 ไร่ ลำดับต่อมา คือ ร้อยละ 24.7 มีที่ดินที่ทำการปลูกถั่วลิสง 1 ไร่ และร้อยละ 16.2 มีที่ดินที่ทำการปลูกถั่วลิสง 3 ไร่ การเช่าที่ดินเพื่อทำการปลูกถั่วลิสง พบเพียงร้อยละ 0.6 มีจำนวนที่ดินที่ทำการปลูกถั่วลิสง 4 ไร่ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่าเกษตรกรมีจำนวนที่ดินที่ทำการปลูกถั่วลิสง ต่ำสุด คือ 1 ไร่ จำนวนที่ดินที่ทำการปลูกถั่วลิสง สูงสุด คือ 7 ไร่ และจำนวนที่ดินที่ทำการปลูกถั่วลิสง เฉลี่ย คือ 2.136 ไร่ ดังปรากฏในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ที่ดินเพื่อการปลูกถั่วลิสงของเกษตรกร

จำนวนที่ดินที่ทำการปลูกถั่วลิสง		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ของตนเอง (ไร่)	1	38	24.7
	2	80	51.9
	3	25	16.2
	4	3	1.9
	5	6	3.9
	6	0	0
	7	2	1.3
รวม		154	100
เช่าที่ดิน(ไร่)	4	1	0.6
รวม		1	0.6

จำนวนที่ดินต่ำสุด = 1 ไร่

จำนวนที่ดินเฉลี่ย = 2.136 ไร่

จำนวนที่ดินสูงสุด = 7 ไร่

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.073

มัธยฐาน = 2

4.1.10) แหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกของเกษตรกร

จากการศึกษาแหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูก พบว่า เกษตรกรเกินครึ่ง ร้อยละ 56.5 ใช้สระน้ำหรือบ่อน้ำ เป็นแหล่งน้ำ รองลงมา คือ น้ำฝน ร้อยละ 35.2 และใช้น้ำชลประทาน ร้อยละ 8.4 ดังปรากฏในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 แหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูกของเกษตรกร

แหล่งน้ำที่ใช้ในการเพาะปลูก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สระน้ำ/บ่อน้ำ	87	56.5
น้ำฝน	54	35.1
ชลประทาน	13	8.4
รวม	154	100

4.1.11) ภาระหนี้สินของครอบครัวของเกษตรกร

จากการศึกษาภาระหนี้สินของครอบครัวของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.1 ไม่กู้เงิน และร้อยละ 27.9 กู้เงิน โดยที่แหล่งเงินกู้ของเกษตรกร ร้อยละ 24.7 คือ ธนาคารเพื่อการเกษตร กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 2.6 และยืมญาติพี่น้อง ร้อยละ 0.6 ดังปรากฏในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ภาระหนี้สินของครอบครัวของเกษตรกร

ภาระหนี้สินของครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่กู้	111	72.1
กู้	43	27.9
รวม	154	100
แหล่งเงินกู้		
ธนาคารเพื่อการเกษตร	38	24.7
กองทุนหมู่บ้าน	4	2.6
ยืมญาติพี่น้อง	1	0.6
รวม	43	27.9

4.1.12) ผลผลิตและรูปแบบการขายถั่วลิสงปี 2553/2554 ของเกษตรกร

จากการศึกษาผลผลิตถั่วลิสงปี 2553/2554 ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 59.1 มีผลผลิตถั่วลิสง ที่เก็บเกี่ยวได้ในปี 2553/2554 อยู่ในช่วงระหว่าง 301 - 400 กิโลกรัมต่อไร่ ลำดับต่อมาคือ ร้อยละ 36.36 ผลผลิตอยู่ในช่วงระหว่าง 201 - 300 กิโลกรัมต่อไร่ และยังมีพบว่าผลผลิตถั่วลิสง ที่เก็บเกี่ยวได้ในปี 2553/2554 ต่ำสุด คือ 150 กิโลกรัมต่อไร่ สูงสุด คือ 420 กิโลกรัมต่อไร่ ผลผลิตฯ เฉลี่ย คือ 311.558 กิโลกรัมต่อไร่

และเมื่อคิดมูลค่าของผลผลิตเป็นตัวเงิน พบว่า เกษตรกรเกินครึ่ง ร้อยละ 61.04 มีผลผลิตคิดเป็นตัวเงินอยู่ในช่วงระหว่าง 6,001 - 8,000 บาท ลำดับต่อมา คือ ร้อยละ 22.72 มีผลผลิตคิดเป็นตัวเงินอยู่ในช่วงระหว่าง 8,001 - 10,000 บาท และจากการศึกษา ทำให้ทราบว่า ผลผลิตถั่วลิสงคิดเป็นตัวเงิน ต่ำสุด คือ 3,600 บาท สูงสุด คือ 9,660 บาท และผลผลิตคิดเป็นเงินเฉลี่ยที่ 7,127.14 บาท

ในด้านของรูปแบบการขาย เกษตรทั้งหมดขายผลผลิตถั่วลิสง ในรูปแบบผลสด ทั้งนี้ยังพบว่าเกษตรกรเกินครึ่ง ร้อยละ 67.5 ขายผลผลิต 11 บาทต่อกิโลกรัม ขาย 10 บาท/กิโลกรัม ร้อยละ 24.7 และขาย 12 บาทต่อกิโลกรัม ร้อยละ 7.8 และมูลค่าผลผลิตที่เกษตรกรขาย ราคาขาย ต่ำสุด คือ 10 บาทต่อกิโลกรัม สูงสุด คือ 12 บาทต่อกิโลกรัม และราคาขาย เฉลี่ย คือ 10.83 บาทต่อกิโลกรัม ดังปรากฏในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ผลผลิตถั่วลิสงปี 2553/2554 ของเกษตรกร

ผลผลิตถั่วลิสงปี 2553/2554 ของเกษตรกร (กก./ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
101 – 200	5	3.25
201 – 300	23	14.94
301 – 400	102	66.23
มากกว่า 400	24	15.58
รวม	154	100
ผลผลิตฯ ปี 2553/2554 ต่ำสุด = 150 กก./ไร่ ผลผลิตฯ ปี 2553/2554 เฉลี่ย = 311.558 กก./ไร่		
ผลผลิตฯ ปี 2553/2554 สูงสุด = 420 กก./ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 47.721 มัชฌิมฐาน = 320		

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ผลผลิตคิดเป็นเงิน		
2,001 - 4,000	30	19.48
4,001 - 6,001	97	62.99
6,001 - 8,000	25	16.23
8,001 - 10,000	2	1.3
รวม	154	100
ผลผลิตคิดเป็นเงิน ต่ำสุด = 3,600 บาท ผลผลิตคิดเป็นเงินเฉลี่ย = 7,127.14 บาท มัธยฐาน = 7,360		
ผลผลิตคิดเป็นเงิน สูงสุด = 9,660 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1,114.206		
รูปแบบการขาย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผลสด	154	100
ผลแห้ง	0	0
รวม	154	100
ขายกิโลกรัมละ (บาท/กิโลกรัม)		
10	38	24.7
11	104	67.5
12	12	7.8
รวม	154	100
ราคาขาย ต่ำสุด = 10 บาท/กิโลกรัม ราคาขาย เฉลี่ย = 10.83 บาท/กิโลกรัม มัธยฐาน = 11		
ราคาขาย สูงสุด = 12 บาท/กิโลกรัม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.046		

All rights reserved

4.1.13) ผลผลิตถั่วลิสงปี 2554/2555 ของเกษตรกร

จากตารางที่ 4.14 ผลผลิตถั่วลิสงปี 2554/2555 ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.52 มีผลผลิตถั่วลิสง ที่เก็บเกี่ยวได้ในปี 2554/2555 อยู่ในช่วงระหว่าง 301 - 400 กิโลกรัม ต่อไร่ และร้อยละ 19.48 ผลผลิตอยู่ในช่วงระหว่าง 201 - 300 กิโลกรัมต่อไร่ และจากการศึกษา ยังพบว่า ผลผลิตฯ ในปี 2554/2555 ต่ำสุด คือ 220 กิโลกรัมต่อไร่ สูงสุด คือ 400 กิโลกรัมต่อไร่ และ ผลผลิตฯ เฉลี่ย คือ 337.337 กิโลกรัมต่อไร่

และเมื่อคิดมูลค่าของผลผลิตเป็นตัวเงิน พบว่า ครึ่งหนึ่งของเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 51.94 มีผลผลิตคิดเป็นตัวเงินอยู่ในช่วงระหว่าง 4,001 - 6,000 บาท ลำดับต่อมา คือ ร้อยละ 37.03 มีผลผลิตคิดเป็นตัวเงินอยู่ในช่วงระหว่าง 2,001 - 4,000 บาท จากการศึกษา ยังพบว่า มูลค่าผลผลิตคิดเป็นเงิน ต่ำสุด คือ 2,640 บาท สูงสุด คือ 9,800 บาท และมูลค่าผลผลิตคิดเป็นเงินเฉลี่ย คือ 4,508.96 บาท

ในด้านของรูปแบบการขาย พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 89.0 ขายในรูปแบบผลสด ส่วนเกษตรกรที่ขายในรูปแบบผลแห้ง พบเพียงร้อยละ 11.0 เมื่อพิจารณาด้านการขายผลผลิตในแต่ละรูปแบบ พบว่า เกษตรกรที่ขายในรูปแบบผลสด ส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.6 ขายผลผลิต 12 บาทต่อกิโลกรัม และยังพบว่า มูลค่าผลผลิตที่เกษตรกรขาย ราคาขาย ต่ำสุด คือ 11 บาทต่อกิโลกรัม สูงสุด คือ 13 บาทต่อกิโลกรัม และราคาขาย เฉลี่ย คือ 12.02 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนเกษตรกรที่ขายในรูปแบบผลแห้ง พบว่า เกษตรกร ขายผลผลิตในราคา 23 และ 24 บาทต่อกิโลกรัม เท่ากัน คือ ร้อยละ 3.9 และยังพบว่า มูลค่าผลผลิตที่เกษตรกรขาย ราคาขาย ต่ำสุด คือ 23 บาทต่อกิโลกรัม สูงสุด คือ 28 บาทต่อกิโลกรัม และราคาขาย เฉลี่ย คือ 24.47 บาทต่อกิโลกรัม ดังปรากฏในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลผลิตถั่วลิสงปี 2554/2555 ของเกษตรกร

ผลผลิตถั่วลิสง ปี 2554/2555 (กก./ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
201 – 300	30	19.48
301 – 400	124	80.52
รวม	154	100
ผลผลิตฯ ปี 2554/2555 ต่ำสุด = 220 กก./ไร่ ผลผลิตฯ ปี 2554/2555 เฉลี่ย = 337.337 กก./ไร่		
ผลผลิตฯ ปี 2554/2555 สูงสุด = 400 กก./ไร่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 33.039 มัชยฐาน = 350		

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ผลผลิตถั่วลิสง ปี 2554/2555 (กก./ไร่)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผลผลิตคิดเป็นเงิน		
2,001 - 4,000	57	37.03
4,001 - 6,000	80	51.94
6,001 - 8,000	10	6.49
8,001 - 10,000	7	4.54
รวม	154	100
ผลผลิตคิดเป็นเงิน ต่ำสุด = 2,640 บาท ผลผลิตคิดเป็นเงินเฉลี่ย = 4,508.96 บาท มัธยฐาน = 4,200 บาท		
ผลผลิตคิดเป็นเงิน สูงสุด = 9,800 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1,351.297		
รูปแบบการขาย		
ผลสด	137	89.0
ผลแห้ง	17	11.0
รวม	154	100
ขายผลสดกิโลกรัมละ (บาท/กิโลกรัม)		
11	8	5.8
12	118	76.6
13	11	7.1
รวม	154	100
ราคาขาย ต่ำสุด = 11 บาท/กิโลกรัม ราคาขาย เฉลี่ย = 12.02 บาท/กิโลกรัม มัธยฐาน = 12 บาท		
ราคาขาย สูงสุด = 13 บาท/กิโลกรัม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.373		
ขายผลแห้ง (บาท/กิโลกรัม)		
23	6	3.9
24	6	3.9
26	3	1.9
28	2	1.3
รวม	154	100
ราคาขาย ต่ำสุด = 23 บาท/กิโลกรัม ราคาขาย เฉลี่ย = 24.47 บาท/กิโลกรัม มัธยฐาน = 24 บาท		
ราคาขาย สูงสุด = 28 บาท/กิโลกรัม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.7		

4.1.14 รายได้จากการปลูกถั่วลิสงของเกษตรกร

จากการศึกษารายได้จากการปลูกถั่วลิสงของเกษตรกร พบว่า เกษตรกร ร้อยละ 45.45 มีรายได้จากการปลูกถั่วลิสงอยู่ในช่วง 15,001 - 30,000 บาท รองลงมา ร้อยละ 31.83 มีรายได้จากการปลูกถั่วลิสงอยู่ในช่วง 1 - 15,000 บาท และเกษตรกรมีรายได้มากกว่า 30,000 บาท ร้อยละ 22.73 จากการศึกษายังพบว่า รายได้จากการปลูกถั่วลิสงต่ำสุด คือ 3,460 บาท สูงสุด 67,000 บาท และรายได้จากการปลูกถั่วลิสงเฉลี่ย 23,252.86 บาท ดังปรากฏในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 รายได้จากการปลูกถั่วลิสงของเกษตรกร

รายได้จากการปลูกถั่วลิสง (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 15,000	49	31.83
15,001 - 30,000	70	45.45
มากกว่า 30,000	35	22.73
รวม	154	100

รายได้ต่ำสุด = 3,460 บาท รายได้เฉลี่ย = 23,252.86 บาท
 รายได้สูงสุด = 67,000 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 12,146.163

4.1.15) รายได้จากอาชีพอื่น ๆ ของเกษตรกร

จากการศึกษารายได้จากอาชีพอื่น ๆ ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรเกินครึ่ง ร้อยละ 67.53 มีรายได้ในช่วง 30,001 - 60,000 บาทต่อปี รองลงมา คือ 90,001 - 120,000 บาทต่อปี ร้อยละ 12.34 และพบว่ารายได้จากอาชีพอื่น ๆ ต่ำสุด คือ 10,000 บาท สูงสุด คือ 240,000 บาท และรายได้จากอาชีพอื่น ๆ เฉลี่ย คือ 66,538.442 บาท ดังปรากฏในตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 รายได้จากอาชีพอื่น ๆ ของเกษตรกร

รายได้จากอาชีพอื่น ๆ (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 - 60,000	112	72.72
60,001 - 120,000	37	24.03
มากกว่า 120,000	5	3.25
รวม	154	100

รายได้จากอาชีพอื่น ๆ ต่ำสุด = 10,000 บาท รายได้จากอาชีพอื่น ๆ เฉลี่ย = 66,538.442 บาท
 รายได้จากอาชีพอื่น ๆ สูงสุด = 240,000 บาท ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 37,000.897

4.1.16) แหล่งความรู้ทางการเกษตรของเกษตรกร

จากการศึกษาแหล่งความรู้ทางการเกษตรของเกษตรกร ซึ่งเกษตรกรสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่า เกือบทั้งหมดร้อยละ 98.1 มีแหล่งความรู้ทางการเกษตร คือ หน่วยบริการคลินิกเกษตร รองลงมา คือ เจ้าหน้าที่การเกษตรของรัฐ ร้อยละ 94.8 และร้อยละ 92.2 คือ เพื่อนบ้าน และระดับความบ่อย พบว่าเกษตรกรเกินครึ่ง ร้อยละ 61.0 มีระดับความบ่อยที่ 1 ครั้งต่อเดือน รองลงมา คือ 2 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 39 ดังปรากฏในตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 แหล่งความรู้ทางการเกษตรของเกษตรกร

ลักษณะพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
แหล่งความรู้ทางการเกษตร (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ญาติ พี่น้อง	139	90.3
เพื่อนบ้าน	142	92.2
เจ้าหน้าที่การเกษตรของรัฐ	146	94.8
วิทยุ	1	0.6
โทรทัศน์	5	3.2
หน่วยบริการคลินิกเกษตร	151	98.1
วารสาร สิ่งพิมพ์	6	3.9
รวม	154	100
ความถี่ในการรับข้อมูลความรู้		
1 ครั้ง/เดือน	94	61.0
2 ครั้ง/เดือน	60	39.0
รวม	154	100

4.1.17) ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐของเกษตรกร

จากการศึกษาความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.3 มีช่วงเวลาในการติดต่อ มากกว่า 1 เดือน รองลงมา คือ มากกว่า 2 สัปดาห์ ร้อยละ 6.5 และเดือนละครั้ง ร้อยละ 3.1 ดังปรากฏในตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐของเกษตรกร

ความถี่ในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่เกษตรของรัฐ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สัปดาห์ละครั้ง	3	1.9
มากกว่า 2 สัปดาห์	10	6.5
เดือนละครั้ง	5	3.2
มากกว่า 1 เดือน	136	88.3
รวม	154	100

4.1.18) การฝึกอบรมหรือประสบการณ์ในวิชาชีพด้านการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร

จากการศึกษาการฝึกอบรมหรือประสบการณ์ในวิชาชีพด้านการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร เกษตรกรสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ พบว่า ร้อยละ 92.2 มีการอบรมหรือประสบการณ์การผลิตถั่วลิสงกับเพื่อนบ้าน รองลงมา ร้อยละ 89.0 มีการอบรมหรือประสบการณ์การผลิตถั่วลิสง มีการศึกษาจากตำรา เอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ เกี่ยวกับการผลิตถั่วลิสง และกับเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 13.0 เท่ากัน ดังปรากฏในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 การฝึกอบรมหรือประสบการณ์ในวิชาชีพด้านการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร

การฝึกอบรมหรือประสบการณ์ ^๑ (สามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การผลิตถั่วลิสง	137	89.0
การผลิตถั่วลิสงกับเพื่อนบ้าน	142	92.2
การผลิตถั่วลิสงกับเจ้าหน้าที่	20	13.0
ศึกษาจากตำราเอกสารเผยแพร่ต่างๆ	20	13.0
เรียนรู้จากรายการวิทยุ/โทรทัศน์	10	6.5
รวม	154	100

4.1.19) การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร

จากการศึกษาการเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใด ร้อยละ 66.9 และเป็นสมาชิกกลุ่ม ร้อยละ 33.1 และพบว่าเป็นสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง ร้อยละ 13.6 กลุ่มผู้ปลูกถั่วลิสง ร้อยละ 13.0 และกลุ่มสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 6.5 ดังปรากฏในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 การเป็นสมาชิกกลุ่มของเกษตรกร

การเป็นสมาชิกกลุ่ม		จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เป็น		103	66.9
เป็น		51	33.1
รวม		154	100
ตอบเป็น	กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	10	6.5
	กลุ่มผู้ปลูกถั่วลิสง	20	13.0
	กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง	21	13.6
รวม		51	33.1

4.2 ด้านความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง ของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง

4.2.1) ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง ของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง

จากการศึกษาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร เมื่อพิจารณาความรู้เป็นรายข้อ พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง ดังนี้

ในจำนวนคำถามทั้งหมดจำนวน 10 ข้อ ข้อที่เกษตรกรตอบถูก ร้อยละ 100 มี 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นเพลี้ยไฟเป็นแมลงพาหะโรคยอดไหม้ ทำให้ใบหงิกงอ บิดเบี้ยว มีรอยขีดข่วน และประเด็นเชื้อไรโซเบียม สามารถตรึงไนโตรเจนจากอากาศทำให้ถั่วลิสงมีการเจริญเติบโต และเกษตรกรตอบถูกเกินร้อยละ 90 มี 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นใช้ยิปซัมในระยะออกดอกถึงแทงเข็ม เพื่อให้การติดเมล็ดดีขึ้นและดินร่วนซุย (ร้อยละ 98.7) ประเด็นปุ๋ยสูตร 12-24-12 เป็นปุ๋ยที่ควรโรยข้างแถวหลังเมล็ดงอกแล้ว 10-15 วัน และไม่ควรถูกเินระยะออกดอกชุดแรก เพื่อให้ติดเมล็ดดีขึ้น (ร้อยละ 96.8) ประเด็นในการปลูกถั่วลิสงมีการยกร่องปลูกทุกครั้ง (ร้อยละ 95.5) และประเด็นโรคโคนเน่าหรือโคนเน่าขาดสามารถป้องกันได้โดยการคลุมเมล็ดด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาร์เบนดาซิม 50% ดับบลิฟี่ 5 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม (ร้อยละ 90.9) ตามลำดับ และเกษตรกรเกินครึ่ง ตอบถูก มี 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นในระยะออกดอกถึงแทงเข็ม หากไม่มียิปซัมสามารถใช้โดโลไมท์หรือปูนมาร์ลแทนได้ (ร้อยละ

ละ 71.4) ตามลำดับ และประเด็นหากดินมีความเป็นกรดต่ำกว่า 5.5 มีการหว่านปุ๋ยยูเรีย อัตรา 100-200 กก./ไร่ (ร้อยละ 66.2) ตามลำดับ

ส่วนอีก 2 ประเด็นเป็นคำถามที่เกษตรกรส่วนใหญ่ตอบไม่ถูกต้อง ซึ่งข้อที่เกษตรกรจำนวนมากตอบไม่ถูกต้อง ได้แก่ ประเด็นคำถามเรื่องหนอนชอนใบถั่วลิสงเป็นพาหะของ โรคโคนเน่า (ร้อยละ 76.6) และประเด็นอาการหงิกงอของใบถั่วลิสง สาเหตุเกิดจาก เลียนดิน เข้าทำลายบริเวณใบ (ร้อยละ 93.5) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง

ข้อที่	ประเด็นความรู้ความเข้าใจ	จำนวนผู้ตอบถูกต้อง		รวม จำนวน (คน) (ร้อยละ)
		ถูกต้อง (ร้อยละ)	ไม่ถูกต้อง (ร้อยละ)	
1	เพลิงไฟเป็นแมลงพาหะโรคยอดไหม้ ทำให้ใบ หงิกงอ บิดเบี้ยว มีรอยขีดข่วน	154 (100)	0 (0)	154 (100)
2	เชื้อไรโซเบียม สามารถตรึงไนโตรเจนจากอากาศ ทำให้ถั่วลิสงมีการเจริญเติบโตดี	154 (100)	0 (0)	154 (100)
3	ใช้ยิปซัมในระยะออกดอกถึงแทงเข็ม เพื่อให้การ ติดเมล็ดดีขึ้นและดินร่วนซุย	152 (98.9)	2 (1.3)	154 (100)
4	ปุ๋ยสูตร 12-24-12 เป็นปุ๋ยที่ควรโรยข้างแถวหลัง เมล็ดดอกแล้ว 10-15 วัน และไม่ควรงอกในระยะ ออกดอกชุดแรก เพื่อให้ติดเมล็ดดีขึ้น	149 (96.8)	5 (3.2)	154 (100)
5	ในการปลูกถั่วลิสงมีการครอบปลูกทุกครั้ง	147 (95.5)	7 (4.5)	154 (100)
6	โรคโคนเน่าหรือโคนเน่าขาดสามารถป้องกันได้ โดยการคลุมเมล็ดด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น คาร์เบนดาซิม 50% ดับบลิฟี่ 5 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม	140 (90.9)	14 (9.1)	154 (100)
7	ในระยะออกดอกถึงแทงเข็ม หากไม่มียิปซัม สามารถใช้โดโลไมท์หรือปูนมาร์ลแทนได้	110 (71.4)	44 (28.6)	154 (100)
8	หากดินมีความเป็นกรดต่ำกว่า 5.5 มีการหว่านปุ๋ย ยูเรีย อัตรา 100-200 กก./ไร่	102 (66.2)	52 (33.8)	154 (100)

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ข้อที่	ประเด็นความรู้ความเข้าใจ	จำนวนผู้ตอบถูกต้อง		รวม
		ถูกต้อง (ร้อยละ)	ไม่ถูกต้อง (ร้อยละ)	
9	หนอนชอนใบถั่วลิสงเป็นพาหะของโรคโคนเน่า	36 (23.4)	118 (76.6)	154 (100)
10	อาการหงิกงอของใบถั่วลิสง สาเหตุเกิดจาก เส้นดิน เข้าทำลายบริเวณใบ	10 (6.5)	144 (93.5)	154 (100)

หมายเหตุ : ข้อความที่ 1 2 3 4 5 6 7 ตอบว่าถูกต้องได้ 1 คะแนน ตอบไม่ถูกต้องได้ 0 คะแนน
 ข้อความที่ 8 9 10 ตอบว่าผิดได้ 1 คะแนน ตอบถูกต้องได้ 0 คะแนน

ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง

การศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง โดยใช้แบบทดสอบซึ่งประกอบด้วยคำถามจำนวน 10 ข้อ ในการวัดความรู้ของเกษตรกร และมีเกณฑ์ในการวัดไว้ 2 ระดับ คือ ตอบถูกและตอบผิด

ตอบถูก	ได้	1	คะแนน
ตอบผิด	ได้	0	คะแนน

นำคะแนนรวม 10 ข้อ ดังกล่าวมาพิจารณาจัดระดับความรู้ตามช่วงคะแนนต่างๆ ดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับความรู้ของเกษตรกร
1 - 4 คะแนน (น้อยกว่าร้อยละ 50)	ระดับรู้น้อย
5 - 7 คะแนน (ร้อยละ 50 - 75)	ระดับรู้นปานกลาง
8 - 10 คะแนน (มากกว่าร้อยละ 75)	ระดับรู้นมาก

4.2.2) ระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกรในจังหวัดลำปาง

จากการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกรในจังหวัดลำปาง มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง ดังนี้

เกษตรกรร้อยละ 53.9 มีความรู้อยู่ในระดับมาก มีระดับคะแนนอยู่ในช่วง 8 – 10 คะแนน รองลงมาร้อยละ 45.5 มีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง มีระดับคะแนนอยู่ในช่วง 5 - 7 คะแนน เกษตรกรผู้มีความรู้ในระดับน้อย มีเพียง ร้อยละ 0.6 ระดับคะแนนอยู่ในช่วง 1 - 4 คะแนน โดยพบว่าเกษตรกรมีคะแนนต่ำสุด 4 คะแนน สูงสุด 10 คะแนน คะแนนเฉลี่ย 7.55 คะแนน ดังแสดงในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ระดับคะแนนความรู้ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกรในจังหวัดลำปาง

ระดับคะแนนความรู้	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับความรู้น้อย (1 - 4 คะแนน)	1	0.6
ระดับความรู้ปานกลาง (5 - 7 คะแนน)	70	45.5
ระดับความรู้มาก (8 - 10 คะแนน)	83	53.9
รวม	154	100
คะแนนต่ำสุด = 4 คะแนน	คะแนนเฉลี่ย = 7.55 คะแนน	มัธยฐาน = 8.00
คะแนนสูงสุด = 10 คะแนน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.957	

4.3 ทักษะต่อเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง และเจ้าหน้าที่

จากการศึกษาทัศนคติต่อเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง และเจ้าหน้าที่ พบว่าระดับทัศนคติต่อเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง และเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับเห็นด้วยทุกในทุกประเด็น โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ (1) ถั่วลิสงเป็นพืชดั้งเดิมที่ปลูกมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษเกษตรกรรุ่นใหม่ควรสืบทอดต่อไป (ค่าเฉลี่ย 2.92) (2) เจ้าหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตร สามารถปฏิบัติงานในการให้คำปรึกษาได้เป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย 2.83) (3) การที่ท่านเลือกปลูกถั่วลิสงหลังนํานั้นนอกจากให้ผลตอบแทนแล้ว ยังเป็นการบำรุงรักษาดิน และทำให้ผลผลิตข้าวในปีต่อไปเพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย 2.80) (4) การเตรียมพื้นที่ปลูกถั่วลิสงควรมีการตากดินไว้ 7-14 วัน และขึ้นแปลงเป็นแปลงย่อยและยกร่อง (ค่าเฉลี่ย 2.79) การได้เรียนรู้วิธีการปลูก การดูแลรักษา การป้องกันกำจัดโรคแมลงจากเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมดีกว่าการปลูกแบบเดิมโดยไม่มีใครคอยแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหา (ค่าเฉลี่ย 2.79) และการปลูกถั่วลิสงโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นการเพิ่มผลผลิตให้แก่ท่าน (ค่าเฉลี่ย 2.79) (5) การโรยปุ๋ยผสมบนต้นถั่วในช่วงออกดอก อัตรา 30-50 กก./ไร่ สามารถลดเปอร์เซ็นต์เมล็ดลีบ และเพิ่มเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ (ค่าเฉลี่ย 2.72) (6) การใส่ปุ๋ย 12-24-12 โดยโรยข้างแถวหลังเมล็ดงอกแล้ว 10-15 วัน หรือก่อนออกดอกชุดแรก ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย 2.68) (7) การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดีก่อนปลูก และคลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยไรโซเบียมเป็นเรื่องสำคัญของการปลูกถั่วลิสง (ค่าเฉลี่ย 2.66) (8) การเพิ่มผลผลิตถั่วลิสงส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการจัดการธาตุอาหารที่ถูกวิธี (ค่าเฉลี่ย 2.59) ดังแสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4.22 ดังนี้

ตารางที่ 4.22 ระดับทัศนคติต่อเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง และเจ้าหน้าที่

ข้อที่	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น		
		ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลความหมาย
1	ถั่วลิสงเป็นพืชดั้งเดิมที่ปลูกมาตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ เกษตรกรรุ่นใหม่ควรสืบทอดต่อไป	2.92	0.269	เห็นด้วย
2	เจ้าหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตร สามารถปฏิบัติงานในการให้คำปรึกษาได้เป็นอย่างดี	2.83	0.409	เห็นด้วย
3	การที่ท่านเลือกปลูกถั่วลิสงหลังนานั้นนอกจากให้ผลตอบแทนแล้ว ยังเป็นการบำรุงรักษาดิน และทำให้ผลผลิตข้าวในปีต่อไปเพิ่มขึ้น	2.80	0.434	เห็นด้วย
4	การเตรียมพื้นที่ปลูกถั่วลิสงควรมีการตากดินไว้ 7-14 วัน และขึ้นแปลงเป็นแปลงย่อยและขักร่อง	2.79	0.438	เห็นด้วย
5	การได้เรียนรู้วิธีการปลูก การดูแลรักษา การป้องกันกำจัดโรคแมลง จากเจ้าหน้าที่ของรัฐย่อมดีกว่าการปลูกแบบเดิมโดยไม่มีใครคอยแนะนำและช่วยแก้ไขปัญหา	2.79	0.438	เห็นด้วย
6	การปลูกถั่วลิสงโดยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นการเพิ่มผลผลิตให้แก่ท่าน	2.79	0.471	เห็นด้วย
7	การโรยยิปซัมบนต้นถั่วในช่วงออกดอก อัตรา 30-50 กก./ไร่ สามารถลดเปอร์เซ็นต์เมล็ดลีบ และเพิ่มเปอร์เซ็นต์การกะเทาะ	2.72	0.464	เห็นด้วย
8	การใส่ปุ๋ย 12-24-12 โดยโรยข้างแถวหลังเมล็ดงอกแล้ว 10-15 วัน หรือก่อนออกดอกชุดแรก ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น	2.68	0.483	เห็นด้วย
9	การคัดเลือกเมล็ดพันธุ์ที่ดีก่อนปลูก และปลูกเมล็ดพันธุ์ด้วยโรโซเปียมเป็นเรื่องสำคัญของการปลูกถั่วลิสง	2.66	0.529	เห็นด้วย
10	การเพิ่มผลผลิตถั่วลิสงส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับจัดการธาตุอาหารที่ถูกต้องวิธี	2.59	0.493	เห็นด้วย
ภาพรวมทัศนคติต่อเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง และเจ้าหน้าที่		2.76	0.443	เห็นด้วย

หมายเหตุ	ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.66	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
	ค่าเฉลี่ย	1.67 - 2.33	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
	ค่าเฉลี่ย	2.34 - 3.00	หมายถึง	เห็นด้วย

4.4 การปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

การศึกษาการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง พบว่า

ประเด็นคำถามการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร "ในด้านการเตรียมแปลง เกษตรกรมีการแบ่งเป็นแปลงย่อยและขร่อกปลูกทุกครั้ง" พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 76.0 และไม่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 24.0 โดยเกษตรกรให้เหตุผลสาเหตุที่ไม่ปฏิบัติตาม เพราะ ไม่มีแรงงาน ร้อยละ 13.6 ไถแล้วปลูกเลย ร้อยละ 7.8 ขู่ยากและไม่มีการไถ ร้อยละ 1.3 เท่ากัน

ด้านประเด็นคำถามการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร "เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ จำนวน 2-3 เมล็ดต่อหลุม" พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดปฏิบัติตาม ร้อยละ 98.1 และมีเกษตรกรเพียง ร้อยละ 1.9 ที่ไม่ปฏิบัติตาม โดยเกษตรกรให้เหตุผล เพราะ ใส่มาก 1 เมล็ดต่อหลุม

ด้านประเด็นคำถามการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร "มีการคัดเมล็ดพันธุ์ดีก่อนปลูก โดยเฉพาะเมล็ดที่สมบูรณ์" พบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดปฏิบัติตาม ร้อยละ 97.4 และไม่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 2.6 โดยเกษตรกรให้เหตุผล เพราะ เสียเวลา

ด้านประเด็นคำถามการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร "มีการคลุกเมล็ดด้วยโรโซเนียมก่อนปลูก" พบว่า เกษตรกรปฏิบัติตาม ร้อยละ 7.1 และไม่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 92.9 ซึ่งพบว่าเกษตรกรให้เหตุผล เพราะ ไม่รู้จัก และไม่เคยใช้ ร้อยละ 37.7 รองลงมาคือ ไม่ทราบวิธีใช้และปริมาณที่ใช้ ร้อยละ 36.5 และหาซื้อยาก ร้อยละ 18.7

ด้านประเด็นคำถามการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร "มีการใส่ปุ๋ย สูตร 12-24-12 ในระยะก่อนออกดอกชุดแรก" พบว่า เกษตรกรปฏิบัติตาม ร้อยละ 9.7 และไม่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 90.3 หากไม่ปฏิบัติ พบว่าเกษตรกรให้เหตุผล เพราะ ไม่มีหน่วยงานสนับสนุน ร้อยละ 37.7 หาซื้อยาก ร้อยละ 27.9 ส่วนใหญ่ใส่สูตร 15-15-15 และใช้สูตรเดิมที่เคยใช้ ร้อยละ 18.8 และร้อยละ 5.8 ตามลำดับ

ด้านประเด็นคำถามการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร "มีการกลบปุ๋ยทุกครั้งที่ใส่ปุ๋ย" พบว่า เกษตรกรปฏิบัติตาม ร้อยละ 27.3 และไม่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 72.7 ซึ่งพบว่าเกษตรกรให้เหตุผล เพราะขาดแรงงาน ร้อยละ 18.2 เสียเวลา ไม่มีเวลา ร้อยละ 17.5 ไม่ได้ใส่ปุ๋ย ใส่เป็นหลุม และยุ่งยาก ร้อยละ 15.6 ร้อยละ 14.3 และร้อยละ 7.1 ตามลำดับ

ด้านประเด็นคำถามการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร "มีการใส่ยิปซัมในระยาะออกดอกชุดแรก" พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 89.0 และไม่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 11.0 ซึ่งพบว่าเกษตรกรให้เหตุผล เพราะ "ไม่มีความรู้" ไม่ทราบ ร้อยละ 4.5 หาซื้อยาก ร้อยละ 3.9 และไม่มีผู้แนะนำ ร้อยละ 2.6

ด้านประเด็นคำถามการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร "มีการป้องกันกำจัดเสี้ยนดิน ในระยะสร้างฝักและเมล็ด และหากพบการระบาดของรุนแรง ใช้คลอรีนไพริฟอส พ่นลงดินระหว่างแถวถั่วในระยะแทงเข็มหรือติดฝัก และพ่นซ้ำอีกครั้งหลังพ่นครั้งแรกนาน 1 เดือน" พบว่าเกษตรกรปฏิบัติตาม ร้อยละ 9.1 และไม่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 90.9 ซึ่งพบว่าเกษตรกรให้เหตุผล เพราะไม่พบเสี้ยนดิน ร้อยละ 55.8 ไม่รู้จัก ไม่มีความรู้ ร้อยละ 24.7 และคลุมดินก่อนปลูกเสมอ ร้อยละ 11.0

ด้านประเด็นคำถามการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร "โรคยอดไหม้ เกิดจากเชื้อไวรัส Peanut Bud Necrosis Virus ซึ่ง फैลี่ยไฟเป็นแมลงพาหะ หากพบการระบาด ควรถอนต้นที่เป็นโรครักษาตายนอกแปลงปลูก และพ่นสารอะซีเฟต หรือ ไตรอะโซฟอส หรือ เมดิโอบคาร์บ เมื่อพบ फैลี่ยไฟเข้าทำลายประมาณ 30-40%" พบว่า เกษตรกรปฏิบัติตาม ร้อยละ 9.1 และไม่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 91.0 ซึ่งพบว่าเกษตรกรให้เหตุผล เพราะ ไม่พบการระบาด ร้อยละ 66.9 และไม่มีทุน ร้อยละ 24.0

และสุดท้าย ด้านประเด็นคำถามการปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร "มีการใช้สารคาร์เบนดาซิม 50% ดับลิฟพี อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อพบการระบาดของโรคโคนเน่าหรือโคนเน่าขาด" พบว่า เกษตรกรปฏิบัติตาม ร้อยละ 14.9 และไม่ปฏิบัติตาม ร้อยละ 85.1 ซึ่งพบว่าเกษตรกรให้เหตุผล เพราะ ไม่พบการระบาด ร้อยละ 61.7 และไม่ทราบวิธีใช้ ร้อยละ 23.4 แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4.23 ดังนี้

ตารางที่ 4.23 การปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

การปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ในการเตรียมแปลงมีแบ่งเป็นแปลงย่อยและยกร่องปลูกทุกครั้ง		
ปฏิบัติ	117	76.0
ไม่ปฏิบัติ	37	24.0
รวม	154	100
ไม่ปฏิบัติ เพราะ		
ไม่มีแรงงานทำ	21	13.6
ไถแล้วปลูกเลย	12	7.8
ยุ่งยาก และทำเครื่องน้ำ	2	1.3
ไม่มีรถไถ	2	1.3
รวม	37	24.0
ใช้เมล็ดพันธุ์ จำนวน 2-3 เมล็ดต่อหลุม		
ปฏิบัติ	151	98.1
ไม่ปฏิบัติ	3	1.9
รวม	154	100
ไม่ปฏิบัติ เพราะ		
ใส่แค่ 1 เมล็ดต่อหลุม	3	1.9
รวม	3	1.9
มีการคัดเมล็ดพันธุ์ดีก่อนปลูก โดยคัดเฉพาะเมล็ดที่สมบูรณ์		
ปฏิบัติ	150	97.4
ไม่ปฏิบัติ	4	2.6
รวม	154	100
ไม่ปฏิบัติ เพราะ		
เสียเวลา	4	2.6
รวม	4	2.6

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

การปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีการคลุกเมล็ดด้วยไรโซเบียมก่อนปลูก		
ปฏิบัติ	11	7.1
ไม่ปฏิบัติ	143	92.9
รวม	154	100
ไม่ปฏิบัติ เพราะ		
ไม่รู้จัก และไม่เคยใช้	57	37.7
ไม่ทราบวิธีใช้และปริมาณที่ใช้	57	36.5
หาซื้อยาก	29	18.7
รวม	143	92.9
มีการใส่ปุ๋ย สูตร 12-24-12 ในระยะก่อนออกดอกชุดแรก		
ปฏิบัติ	15	9.7
ไม่ปฏิบัติ	139	90.3
รวม	154	100
ไม่ปฏิบัติ เพราะ		
ไม่มีหน่วยงานสนับสนุน	58	37.7
หาซื้อยาก	43	27.9
ส่วนใหญ่ใส่สูตร 15-15-15	29	18.8
ใช้สูตรเดิมที่เคยใช้	9	5.8
รวม	139	90.3

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

การปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีการกลบปุ๋ยทุกครั้งที่ได้ปุ๋ย		
ปฏิบัติ	42	27.3
ไม่ปฏิบัติ	112	72.7
รวม	154	100
ไม่ปฏิบัติ เพราะ		
ขาดแรงงาน	28	18.2
เสียเวลา ไม่มีเวลา	27	17.5
ไม่ได้ใส่ปุ๋ย	24	15.6
ใส่เป็นหลุม	22	14.3
ยุ่งยาก	11	7.1
รวม	112	72.7
มีการใส่ปุ๋ยเข้มข้นในระยะออกดอกชุดแรก		
ปฏิบัติ	137	89.0
ไม่ปฏิบัติ	17	11.0
รวม	154	100
หากไม่ปฏิบัติ เพราะ		
ไม่มีความรู้ ไม่ทราบ	7	4.5
หาซื้อยาก	6	3.9
ไม่มีผู้แนะนำ	4	2.6
รวม	17	11.0
มีการป้องกันกำจัดเสี้ยนดิน ในระยะสร้างฝักและเมล็ด และหากพบการระบาดของรบกวนแรง ใช้คลอรีนไฟฟอส พ่นลงดินระหว่างแถวถั่วในระยะแทงเข็มหรือติดฝัก และพ่นซ้ำอีกครั้งหลังพ่นครั้งแรก นาน 1 เดือน		
ปฏิบัติ	13	8.44
ไม่ปฏิบัติ	141	91.56
รวม	154	100

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

การปฏิบัติตามเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร	จำนวน (คน)	ร้อยละ	
ไม่ปฏิบัติ เพราะ	ไม่พบเส้นดิน	86	55.84
	ไม่รู้จัก ไม่มีความรู้	38	24.68
	พ่นยาลงดินก่อนปลูกเสมอ	17	11.04
รวม	141	91.56	

โรคยอดไหม้ เกิดจากเชื้อไวรัส Peanut Bud Necrosis Virus ซึ่ง फैลี่ยไฟเป็นแมลงพาหะ หากพบการระบาด ควรถอนต้นที่เป็นโรคเผาทำลายนอกแปลงปลูก และพ่นสารอะซีเฟต หรือ ไตรอะโซฟอส หรือ เมติโอดาร์บ เมื่อพบ फैลี่ยไฟเข้าทำลายประมาณ 30-40%

ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	14	9.0
	ไม่ปฏิบัติ	140	91.0
รวม		154	100
ไม่ปฏิบัติ เพราะ	ไม่พบการระบาด	103	66.9
	ไม่มีทุน	37	24.0
	รวม	140	91.0

มีการใช้สารคาร์เบนดาซิม 50% ดับลิฟพี อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อพบการระบาดของโรคโคนเน่าหรือโคนเน่าขาด

ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	23	14.9
	ไม่ปฏิบัติ	131	85.1
รวม		154	100
ไม่ปฏิบัติ เพราะ	ไม่พบการระบาด	95	61.7
	ไม่ทราบวิธีใช้	36	23.4
	รวม	131	85.1

4.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติของเกษตรกรต่อการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปลูกถั่วลิสง รายได้จากการปลูกถั่วลิสง รายได้ของครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนพื้นที่ของตนเอง ความถี่ในการติดต่อเจ้าหน้าที่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง และทัศนคติของเกษตรกรต่อเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง กับตัวแปรตาม คือ การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง โดยใช้ค่าไค-สแควร์ในการทดสอบความสัมพันธ์ปรากฏผลดังนี้

1) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างเพศของเกษตรกรและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว โดยการทดสอบไค-สแควร์ พบว่า ค่า $\chi^2 = 0.090$ และ Sig. = 0.764 ค่า χ^2 ตาราง = 3.84 แสดงว่า เพศและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.24)

ตารางที่ 4.24 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศของเกษตรกรและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร

เพศ	การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง		รวม
	ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	
ชาย	15 (9.7)	77 (50.0)	92 (59.7)
หญิง	9 (5.8)	53 (34.4)	62 (40.3)
รวม	24 (15.6)	130 (84.4)	154 (100)

Pearson $\chi^2 = .090$; Sig. = .764 $\chi^2_{0.05} = 3.84$

2) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง
ในจังหวัดลำปาง

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเกษตรกรและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว โดยการทดสอบไค-สแควร์ พบว่า ค่า $\chi^2 = 0.104$ และ Sig. = 0.949 ค่า χ^2 ตาราง = 5.99 แสดงว่า อายุและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.25)

ตารางที่ 4.25 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุของเกษตรกรและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร

อายุ	การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง		รวม
	ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	
ต่ำกว่า 50 ปี	9 (5.8)	47 (30.5)	56 (36.3)
50 – 69 ปี	14 (9.1)	79 (54.3)	93 (60.4)
มากกว่า 69 ปี	1 (0.7)	4 (2.6)	5 (3.3)
รวม	24 (15.6)	130 (84.4)	154 (100)

Pearson $\chi^2 = 0.104$; Sig. = .949 $\chi^2_{0.05} = 5.99$

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

3) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา และการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง โดยการทดสอบไค-สแควร์ พบว่า ค่า $\chi^2 = 9.291$ และ Sig. = 0.010 ค่า χ^2 ตาราง = 9.21 แสดงว่า ระดับการศึกษาและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตาราง 4.26)

ตารางที่ 4.26 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของเกษตรกรและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร

ระดับการศึกษา	การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง		รวม
	ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	
ประถมศึกษา	17 (11.0)	112 (72.7)	129 (83.8)
มัธยมศึกษา	7 (4.5)	11 (7.1)	18 (11.7)
ประกาศนียบัตร วิชาชีพ	0 (0)	7 (4.5)	7 (4.5)
รวม	24 (15.6)	130 (84.4)	154 (100)

Pearson $\chi^2 = 9.291$; Sig. = .010 $\chi^2_{0.05,0.01} = 9.21$

4) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การปลูกถั่วลิสงและการยอมรับเทคโนโลยี
ของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การปลูกถั่วลิสงและการยอมรับเทคโนโลยี
ของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง โดยการทดสอบไค-สแควร์ พบว่า ค่า $\chi^2 = 3.697$ และ Sig. = 0.157 ค่า χ^2
ตาราง = 5.99 แสดงว่า ประสบการณ์การปลูกถั่วลิสงและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูก
ถั่วลิสง ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.27)

ตารางที่ 4.27 ความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์การปลูกถั่วลิสงและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร

ประสบการณ์การ ปลูกถั่วลิสง	การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง		รวม
	ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	
1 – 10 ปี	16 (10.4)	93 (60.4)	137 (70.8)
11 -20 ปี	6 (3.9)	35 (22.7)	16 (23.6)
มากกว่า 20 ปี	2 (1.3)	2 (1.3)	1 (2.6)
รวม	24 (15.6)	130 (84.4)	154 (100)

Pearson $\chi^2 = 3.697$; Sig. = .157 $\chi^2_{0.05} = 5.99$

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

5) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการปลูกถั่วลิสงและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการปลูกถั่วลิสงและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว โดยการใช้ทดสอบไค-สแควร์ พบว่า ค่า $\chi^2 = 1.307$ และ Sig. = 0.520 ค่า χ^2 ตาราง = 5.99 แสดงว่า รายได้จากการปลูกถั่วลิสงและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.28)

ตารางที่ 4.28 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการปลูกถั่วลิสงและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร

รายได้จากการปลูกถั่วลิสง	การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง		รวม
	ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	
1 – 15,000	10 (6.5)	39 (25.3)	49 (31.8)
15,001 – 30,000	9 (5.8)	61 (39.6)	70 (45.5)
มากกว่า 30,000	5 (3.3)	30 (19.5)	35 (22.8)
รวม	24 (15.6)	130 (84.4)	154 (100)

Pearson $\chi^2 = 1.307$; Sig. = .520 $\chi^2_{0.05} = 5.99$

Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

6) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครัวเรือนและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครัวเรือนและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว โดยการทดสอบไค-สแควร์ พบว่า ค่า $\chi^2 = .877$ และ Sig. = 0.645 ค่า χ^2 ตาราง = 5.99 แสดงว่า รายได้ของครัวเรือนและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.29)

ตารางที่ 4.29 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครัวเรือนและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร

รายได้ของ ครัวเรือน	การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง		รวม
	ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	
1 – 60,000	19 (12.3)	93 (60.4)	112 (72.7)
60,001 – 120,000	4 (2.6)	33 (21.4)	37 (24.0)
มากกว่า 120,000	1 (0.7)	4 (2.6)	5 (3.3)
รวม	24 (15.6)	130 (84.4)	154 (100)

Pearson $\chi^2 = .877$; Sig. = .645 $\chi^2_{0.05} = 5.99$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

7) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานในครัวเรือนและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานในครัวเรือนและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง โดยการทดสอบไค-สแควร์ พบว่า ค่า $\chi^2 = 14.655$ และ Sig. = 0.001 ค่า χ^2 ตาราง = 9.21 แสดงว่า จำนวนแรงงานในครัวเรือนและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตาราง 4.30)

ตารางที่ 4.30 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงานในครัวเรือนและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร

จำนวนแรงงานใน ครัวเรือน	การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง		รวม
	ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	
1 - 2 คน	13 (8.4)	50 (32.5)	63 (40.9)
3 - 4 คน	8 (5.2)	79 (51.3)	87 (56.5)
มากกว่า 4 คน	3 (1.9)	1 (0.6)	4 (2.6)
รวม	24 (15.6)	130 (84.4)	154 (100)

Pearson $\chi^2 = 14.655$; Sig. = .001 $\chi^2_{0.05,0.01} = 9.21$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

8) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ของตนเองและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ของตนเองและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว โดยการทดสอบไค-สแควร์ พบว่า ค่า $\chi^2 = 0.533$ และ Sig. = 0.766 ค่า χ^2 ตาราง = 5.99 แสดงว่า จำนวนพื้นที่ของตนเองและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.31)

ตารางที่ 4.31 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนพื้นที่ของตนเอง และการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร

จำนวนพื้นที่ของ ตนเอง	การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง		รวม
	ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	
1 – 3 ไร่	23 (14.9)	120 (77.9)	143 (92.9)
4 – 6 ไร่	1 (0.6)	8 (5.2)	9 (5.8)
มากกว่า 6 ไร่	0 (0.0)	2 (1.3)	2 (1.3)
รวม	24 (15.6)	130 (84.4)	154 (100)

Pearson $\chi^2 = 0.533$; Sig. = .766 $\chi^2_{0.05} = 5.99$

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

9) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการติดต่อเจ้าหน้าที่และการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการติดต่อเจ้าหน้าที่และการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว โดยการใช้ทดสอบไค-สแควร์ พบว่า ค่า $\chi^2 = 0.901$ และ Sig. = 0.825 ค่า χ^2 ตาราง = 7.81 แสดงว่า ความถี่ในการติดต่อเจ้าหน้าที่และการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.32)

ตารางที่ 4.32 ความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ในการติดต่อเจ้าหน้าที่และการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร

ความถี่ในการติดต่อ เจ้าหน้าที่	การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง		รวม
	ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	
สัปดาห์ละครั้ง	0 (0.0)	3 (1.9)	3 (1.9)
2 สัปดาห์ขึ้นไป	1 (0.6)	9 (5.8)	10 (6.5)
เดือนละครั้ง	1 (0.6)	4 (2.6)	5 (3.2)
มากกว่า 1 เดือน	22 (14.3)	114 (74.0)	136 (88.3)
รวม	24 (15.6)	130 (84.4)	154 (100)

Pearson $\chi^2 = 0.901$; Sig. = .825 $\chi^2_{0.05} = 7.81$

10) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว โดยการทดสอบไค-สแควร์ พบว่า ค่า $\chi^2 = 5.151$ และ Sig. = 0.076 ค่า χ^2 ตาราง = 5.99 แสดงว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่ว ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.33)

ตารางที่ 4.33 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง	การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง		รวม
	ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	
ระดับความรู้ต่ำ	0 (0.0)	1 (0.6)	1 (0.6)
ระดับความรู้ปานกลาง	6 (3.9)	64 (41.6)	70 (45.5)
ระดับความรู้สูง	18 (11.7)	65 (42.2)	83 (53.9)
รวม	24 (15.6)	130 (84.4)	154 (100)

Pearson $\chi^2 = 5.151$; Sig. = .076 $\chi^2_{0.05} = 5.99$

11) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของเกษตรกรต่อเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสงและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

จากการหาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของเกษตรกรและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง โดยการทดสอบไค-สแควร์ พบว่า ค่า $\chi^2 = 4.992$ และ Sig. = 0.025 ค่า χ^2 ตาราง = 3.84 แสดงว่า ทัศนคติของเกษตรกรและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตาราง 4.34)

ตารางที่ 4.34 ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของเกษตรกรและการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร

ทัศนคติของ เกษตรกร	การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสง		รวม
	ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	ไม่ยอมรับ จำนวน (ร้อยละ)	
ไม่แน่ใจ	0 (0.0)	23 (14.9)	23 (14.9)
เห็นด้วย	24 (15.6)	107 (69.5)	131 (85.1)
รวม	24 (15.6)	130 (84.4)	154 (100)

Pearson $\chi^2 = 4.992$; Sig. = .025 $\chi^2_{0.05} = 3.84$

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากการศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง รวมทั้งสิ้น 12 ปัจจัย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การปลูกถั่วลิสง รายได้จากการปลูกถั่วลิสง รายได้ของครัวเรือน แหล่งเงินทุน จำนวนแรงงานครัวเรือน จำนวนพื้นที่ในการปลูกถั่วลิสงของตนเอง ความถี่ในการติดต่อเจ้าหน้าที่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง และทัศนคติของเกษตรกรต่อเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง

พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง ได้แก่ ระดับการศึกษา จำนวนแรงงานครัวเรือน และทัศนคติของเกษตรกรต่อเทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง (ตาราง 4.35)

ตารางที่ 4.35 สรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วลิสงในจังหวัดลำปาง

ปัจจัยส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และทัศนคติของเกษตรกรต่อ เทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง	ค่าความสัมพันธ์การยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกรผู้ปลูก ถั่วลิสง			
	Pearson Chi- Square Value	df	Sig	นัยสำคัญที่ระดับ
1. เพศ	0.900	1	0.637	ไม่มีความสัมพันธ์
2. อายุ	0.104	2	0.949	ไม่มีความสัมพันธ์
3. ระดับการศึกษา	9.291	2	0.010	0.01
4. ประสบการณ์การปลูกถั่วลิสง	3.697	2	0.157	ไม่มีความสัมพันธ์
5. รายได้จากการปลูกถั่วลิสง	1.307	2	0.520	ไม่มีความสัมพันธ์
6. รายได้ของครัวเรือน	.877	2	0.645	ไม่มีความสัมพันธ์
7. จำนวนแรงงานครัวเรือน	14.655	2	0.001	0.01
8. จำนวนพื้นที่ของตนเอง	0.533	2	0.766	ไม่มีความสัมพันธ์
9. ความถี่ในการติดต่อเจ้าหน้าที่	0.901	3	0.825	ไม่มีความสัมพันธ์
10. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง	5.151	2	0.076	ไม่มีความสัมพันธ์
11. ทัศนคติของเกษตรกรต่อ เทคโนโลยีการผลิตถั่วลิสง	4.992	1	0.025	0.05

4.6 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร

จากการการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อปัญหาต่างๆ ในการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร ทำให้ทราบว่า ปัญหา 5 ด้าน ที่ผู้วิจัยได้สอบถามพูดคุยกับเกษตรกร ซึ่งผู้ศึกษาได้รวบรวมและจัดหมวดหมู่ โดยผลการศึกษาปัญหาภาพรวมของปัญหาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการเตรียมพื้นที่ปลูก เกษตรกรมีปัญหา ร้อยละ 9.7 2) การเลือกและเตรียมเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก เกษตรกรมีปัญหา ร้อยละ 3.2 3) การจัดการธาตุอาหาร เกษตรกรมีปัญหา ร้อยละ 9.1 4) โรคที่สำคัญของถั่วลิสงและการป้องกันกำจัดโรค เกษตรกรมีปัญหา ร้อยละ 3.9 5) แมลงและศัตรูถั่วลิสงและการป้องกันกำจัด พบว่า เกษตรกรมีปัญหา ร้อยละ 5.8 ซึ่งจากการสอบถามพูดคุยและรวบรวมปัญหาจากเกษตรกร ทำให้ทราบถึงปัญหาย่อย ที่เกษตรกรแต่ละรายมีปัญหาเหมือนกัน ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมเพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งอธิบายแยกตามปัญหาหลักที่พบ ดังต่อไปนี้

ปัญหาด้านการเตรียมพื้นที่ปลูก พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในเรื่องการไม่มีแรงงานที่เพียงพอต่อการผลิตถั่วลิสง ร้อยละ 4.5 รองลงมา คือ มีปัญหาเกี่ยวกับค่าไถเตรียมดินแพง ร้อยละ 3.2 และมีเกษตรกรร้อยละ 1.9 พบวัชพืชในการเตรียมดินเพื่อผลิตถั่วลิสงบ้าง

ปัญหาการเลือกและเตรียมเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในเรื่อง พบเมล็ดพันธุ์เสียหายบ้าง แต่ไม่มาก ร้อยละ 1.9 และไม่ทราบวิธีตรวจสอบเปอร์เซ็นต์การงอก ร้อยละ 1.3

ปัญหาการจัดการธาตุอาหาร พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในเรื่อง ไม่มีความรู้ด้านธาตุอาหาร ร้อยละ 5.8 และส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยตามคำแนะนำ ร้อยละ 3.2

ปัญหาโรคที่สำคัญของถั่วลิสงและการป้องกันกำจัดโรค พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในเรื่อง ไม่ทราบวิธีการกำจัดโรค และพบปัญหารากเน่า ร้อยละ 1.95 เท่ากัน

ปัญหาแมลงและศัตรูถั่วลิสงและการป้องกันกำจัด พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในเรื่อง พบหนูนานา และเลียนดิน ในพื้นที่เพาะปลูก ร้อยละ 3.9 และ 1.9 ตามลำดับ(ตาราง 4.38)

ตารางที่ 4.36 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการผลิตถั่วลิสงของเกษตรกร

ปัญหา และอุปสรรค		จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเตรียมพื้นที่ปลูก			
	มี	15	9.7
	ไม่มี	139	90.3
รวม		154	100
มีปัญหา			
	ไม่มีแรงงาน	7	4.5
	ค่าไถเตรียมดินแพง	5	3.2
	พบวัชพืชบ้าง	3	1.9
รวม		15	9.7
การเลือกและเตรียมเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูก			
	มี	5	3.2
	ไม่มี	149	96.8
รวม		154	100
มีปัญหา			
	พบเมล็ดพันธุ์เสียหายบ้าง แต่ไม่มาก	3	1.9
	ไม่ทราบวิธีตรวจสอบเปอร์เซ็นต์การงอก	2	1.3
รวม		5	3.2
การจัดการธาตุอาหาร			
	มี	14	9.1
	ไม่มี	140	90.9
รวม		154	100
มีปัญหา			
	ไม่มีความรู้ด้านธาตุอาหาร	9	5.9
	ส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยตามคำแนะนำ	5	3.2
รวม		14	9.1

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

ปัญหา และอุปสรรค		จำนวน (คน)	ร้อยละ
โรคที่สำคัญของตัวลิสงและการป้องกันกำจัดโรค			
	มี	6	3.9
	ไม่มี	148	96.1
รวม		154	100
มีปัญหา	ไม่ทราบวิธีการกำจัดโรค	3	1.95
	พบปัญหาการรบกวน	3	1.95
	รวม	6	3.9
แมลงและศัตรูตัวลิสงและการป้องกันกำจัด			
	มี	9	5.8
	ไม่มี	145	94.2
รวม		154	100
มีปัญหา	พบหนูนานในพื้นที่เพาะปลูก	6	3.9
	พบเสี้ยนดิน	3	1.9
	รวม	9	5.8

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved